

34. nap / A kegyelem megtart

Pál levele a rómaiakhoz 3, 21-28

5 perc

21 Most pedig törvény nélkül jelent meg Isten igazsága, amelyről bizonyosságot is tesznek a törvény és a próféták,

22 mégpedig Isten igazsága a Jézus Krisztusban való hit által minden hívőnek.

Mert nincs különbség,

23 mivel mindenki vétkezett, és nélkülözi Isten dicsőségét,

24 Isten ingyen igazít meg az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban lett váltság által.

25 Őt rendelte Isten engesztelő áldozatul az ő vére által azoknak, akik hisznek. Ebben mutatta meg igazságát. A korábban elkövetett bűnöket ugyanis elengedte

26 türelmében, hogy e mostani időben megmutassa igazságát: mert ő igaz, és igazza teszi azt is, aki Jézusban hisz.

27 Hogyan lehetséges akkor a dicsekvés? Lehetetlenné vált. Milyen törvény által? A cselekedeteké által? Nem, hanem a hit törvénye által.

28 Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül.

Nem könnyű megérteni ezt a nehéz teológiai szöveget, a Bibliában mégis központi helyet foglal el. Teljes joggal állíthatjuk, hogy a kerek kétezer éves egyháztörténet legnagyobb forradalmát váltotta ki. Luther e fejezet alapján jött rá, hogy a római egyház egész teológiai bázisa, szemben áll Pál evangéliumával – így jött létre az evangélikus egyház.

Azt írom: „Pál evangéliuma”, és ezen esetleg elcsodálkozol. Az evangélium fogalmát általában Máté, Márk, Lukács és János nevével hozzuk kapcsolatba, és a Jézus életéről szóló elbeszéléseket értjük alatta. De az evangélium fogalma sokkal régebbi az evangéliumoknál. Pál valóban az összes többi bibliai szerzőnél gyakrabban használja. Számára a keresztyén üzenet megvára az evangélium az egyik állandó fogalom. Pál írásai jóval későbbiek a négy evangéliumnál. Bár mai szövegünkben maga a fogalom nem fordul elő, Jézus Krisztus „jó hírért” olyan precízen eltalálja, mint talán senki más. Ezt a hete, amikor elsősorban a gyülekezetről van szó, ezzel a szöveggel zárjuk, mert itt még egyszer világossá válik, mi is a keresztyén lét alapja. Négy fontos teológiai kulcsfogalom mentén tesszük ezt, amelyek szövegünkben elhangzanak: igazságosság, törvény, hit és kegyelem.

34. nap / A kegyelem megtart

1, Igazságosság

Számunkra az igazságosság annyit jelent, mint egyenjogúság, azonos bánásmód, fairség. A Bibliában azonban ennél sokkal többet jelent: megfelelni a másoknak, a másik szükségleteinek. Tehát az igazságosság nem egy valakit jellemző tulajdonság, hanem történés, amelyet minden találkozás alkalmából újra meg kell valósítani. Gondolj, csak azokra, akikkel tegnap találkoztál: igazságos voltál velük? Nem túlzott követelményekről beszélek, hanem arról, ami jogos és méltányos. Ha ezen elgondolkodunk, rájöhetünk, mennyiszer nem voltunk igazságosak. Az emberek közötti igazságosság inkább a kivétel, mint a szabály. Egyikünk sem valóban igazságos – sem embertársainkkal, sem Istennel. Márpedig az együttélésünkhöz szükségünk van igazságosságra. Éppen ezen a ponton vall kudarcot sok házasság: a partnerek, már nem igazságosak egymással, nem törekednek kielégíteni a másik igényeit, megfelelni a másoknak. Ezzel eljutottunk tulajdonképpen a döntő kérdéshez: hogyan tudunk megfelelni Istennek?

2, Törvény

Amikor Pál a törvényekről beszél, először is a zsidó törvényeket érti alatta, amelyeket az Ószövetség közvetít számunkra, elsősorban a Tízparancsolatot. De a törvény szó, ennél többet foglal magába, ez egy jelkép, egy metafora. Pál számára az ember összes olyan igyekvését jelenti, amelyben valamiféle szabályokat tart be azért, hogy megfeleljen Istennek, hogy „igaz” legyen előtte. Azt hiszem, itt van a keresztyénség és a többi vallás közötti legnagyobb különbség. A világ összes vallás ugyanazt a választ adja: „Úgy felelsz meg Istennek, hogy szabályokat követsz.” Sokan a keresztyénséget is a fentiekben leírt módon értelmezik: normák és szabályok rendszereként, amelyeket az embernek be kell tartania ahhoz, hogy tetsszen Istennek. Pedig ez nem így van. A szabályok betartásának tökéletes példái a farizeusok voltak. De Jézus azt mondta: „Ha csak a szabályok betartását tudjátok felmutatni, azt el is feledhetitek.” Így sem Istennek, sem az embereknek nem fogunk megfelelni. Pál ugyanebben az értelemben mondja: „Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekedeteitől függetlenül.” A keresztyén hitben a bizalmi kapcsolatokról van szó és nem szabályok betartásáról. Nézzünk egy hasonlatot: Képzeld el, hogy partnerkapcsolatod terén megfogalmazod: „Hetente egyszer virágot hozok neked, mindig elmosogatok, hetente négyszer eleget teszek házastársi kötelességemnek, és hasonlók. Ez talán jó ötletnek tűnik, de garantálom: még ha be is tartod őket, partnered a leglényegesebbet fogja hiányolni – a szívedet. Ugyanez érvényes Istennel való kapcsolatunkra is: Isten nem azt akarja, hogy betartsunk mindenféle szabályokat, Ő a szívünket akarja. Csak így fog megfelelni az ember Istennek: ha neki ajándékozza szívét, bizalmát, szeretetét.

3, Hit

Amiről itt Pál ír, az a keresztyének között egyáltalán nem általános elfogadott. Ezt látjuk Péternél is: „Ami a hitet illeti, az rendben van, de a szabályokat akkor is be kell tartani.” De ezen a ponton Pál – és őt követve Luther – egyértelműen fogalmaz. Nem arról van szó, hogy jó-e a Tízparancsolat. Ezzel mindketten teljes szívükből egyetértettek. Arról van szó, hogy Isten előtt, hogyan igazulunk meg. Egyedül a hit által! Régebben az igazságosság magas ideálnak számított, tulajdonképpen ez a kiindulási alap szinte minden vallásban. A keresztyénség azonban teljes máshogy működik. Itt a felmentő ítélet, a megváltás szava, az igazságosság nem egy hosszú út végén áll, hanem a kezdetén. Még mielőtt útnak indulnánk, Isten így szól: „Igaz ember vagy. Rendben vagy nálam.” – „Uram, ezt mivel érdemeltem ki?” – „Semmivel. Csak azzal, ha kéred tőlem, ha hiszel bennem, vagy ha legalábbis egyszerűen hinni akarsz bennem, ha elém tárod üres kezeidet azzal a kéréssel, hogy töltsen meg őket. Nem a tetteid, hanem a hited által. emberi szempontból ez igazságtalanságnak tűnhet, jogosan kérdezhetnénk: „Hát igazság ez?” „Nem – mondja Pál -, hanem kegyelem.”

34. nap / A kegyelem megtart

4. Kegyelem

A kegyelem annak az életfelfogásnak a fordítottja, amelyet az imént törvénynek nevezünk. János 1,17-ben ez áll: „Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jött el.” Itt is szembeállítják egymással a kettőt: a törvényt és a kegyelmet. Ezen a ponton döntenünk kell. Mit akarunk Istentől: azt akarjuk, amit érdemlünk – vagy kegyelmet akarunk? Igen, Isten bizonyos szempontból igazságtalan. De csak ezzel az igazságtalansággal lesz velünk, emberekkel igazságos. Döntsd el, mit akarsz Istentől: azt a fajta igazságosságot, amit mi értünk alatt, vagy azt, melyet Isten ért alatta? De ha a kegyelem mellett döntesz, akkor maradj következetes! Úgy nem élhetsz vele, hogy közben más keresztyéneket a törvény mércéjével ítélsz meg. Ha élsz a kegyelemmel, akkor kegyelmet kell gyakorolnod. És ezzel eljutottunk megint a gyülekezet témájához. AZ elmúlt napokban sokat gondolkoztunk arról, hogy milyenné lehet a közösség és ideális állapotában milyennek kellene lennie. De mindezek mellett tudnunk kell, hogy Jézus közössége bűnösökből áll. Kegyelem révén jött létre, és tartósan a kegyelemre van utalva. A gyülekezet Isten kegyelméből él. De a tagok egymással való kegyelemteljes viselkedéséből is. Isten kegyelme azt akarja elérni, hogy mi magunk is irgalmasabbá váljunk egymással és saját magunkkal szemben.

"Igazságosság csak a pokolban létezik, a mennyben kegyelem, a földön kereszt van."

Gertrud von Le Fort

34. Imádkozz az egyetem munkatársaiért, oktatóiért és hallgatóiért, tedd meg értük, amit tehetsz!

[A könyv megvásárolható:
<https://www.lutherkiado.hu/kiadvanyok/konyvek/lelkiseg/486-40-nap-alatt-az-en-korul>]